

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 250 Lei. — Șase luni 130 Lei. — Trei
luni 75 Lei. — Pentru străinătate un an 500 Lei.
Pentru America 4 Dolari.
— Ziarul apare Marți și Vineră —

Prețul inserțiunilor: un șir pe 5 Lei pentru odată,
dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Ro-
mân”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada
Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori neîncercate se refuză —
Articole nepublicate nu se înapoiază.

La deschiderea congresului național-bisericesc

Pentru a treia oară se întrunește în
14 Octombrie a. c. în sesiune ordinară
supremul nostru for legislativ, congresul
național bisericesc al mitropoliei, dela in-
corporarea noastră la patria mamă.

Vecinic trebuie să fim recunoscători
fericiților noștri înaintași, acelei pleiade de
vrednici fii ai bisericii și poporului nostru,
care condusă de dibaciul cărmaci, fericitul
întru Domnul Arhiepiscop și Mitropolit
Andrei, lucrând ziua și noaptea, cu zel și
abnegațiune, a creat la anul 1864, după
suferințe de veacuri, o fortăreață puter-
nică, prin reactivarea vechii noastre mitro-
polii pe baze canonice.

Prin această reactivare, biserica no-
astră a fost scoasă din starea de umilință
a veacurilor de tristă aducere aminte, —
și a fost adusă la o nouă viață.

Și în ultimii 60 de ani, cât ne-a fost
dat să ne mai ducem greul zilelor sub
stăpânirea ungurească, unicul scut și adă-
post, unica mângăiere și întărire, ne-a fost
biserica, care prin corporațiunile ei a parat
cu succes toate atacurile venite din partea
agresorilor noștri.

Pentru noi, generațiunea de astăzi, și
pentru viitoarele generațiuni va fi un veci-
nic exemplu de imitat și de încurajare în
munca noastră pentru ulterioara dezvoltare
a bisericii, lupta purtată de corporațiunile

noastre bisericești, și cu deosebire de con-
gresul național-bisericesc, contra tuturor
atacurilor stăpânitorilor de pe vremuri,
atacuri, cari ținteau la nimicirea și distru-
gerea noastră.

Amintim în treacăt câteva din aceste
lupte:

Lupta în contra legii propusă și pri-
mită în dieta ungară, referitoare la intro-
ducerea limbii maghiare în școlile noas-
tre populare, ca limbă obligată de învâ-
țământ, în anul 1879.

Lupta purtată în 1881 pentru revin-
decarea rangului ce compete bisericii or-
todoxe din Ungaria, în șirul celorlalte con-
fesiuni.

În 1883 lupta contra legii de organi-
zare a învățământului în școlile medii,
prin care ni se strămotorau interesele noas-
tre bisericești, școlare și naționale.

În 1895 bărbăteasca luptă dusă con-
tra legilor politice bisericești.

În 1897 lupta contra legii despre ma-
ghiarizarea nomenclaturilor.

În 1907 lupta contra legii aponyiane
referitoare la sugrumarea școalelor noas-
tre confesionale.

În 1909 lupta contra pretensiunii gu-
vernului de a se propune religionea în
limba maghiară.

Celor, cari am avut norocul a asista
la congresul din 1909, ne va rămâne
vecinic în memorie solemnitatea momen-
tului din memorabila sedință dela 10 Oc-
tombrie când cu vot unanim în mod

energic și cu mare însuflețire s'a pro-
testat contra violenței guvernului maghiar
de a pretinde a se preda învățământul re-
ligios în limba maghiară.

Acest protest a fost așa de puternic,
încât a răsunat în întreaga presă europeană,
și faimosul ministru de culte al Ungariei
de atunci, Apponyi a înduplecat pe bă-
trânul monarh Francisc Iosif, să nimicească
acel concluz.

Tuturor acestor lupte și greutăți le-au
pus capăt evenimentele mari din 1918, cari
au zguduit bătrâna Europă din ținini, s'au
dărâmat împărății și alte nouă state s'au
format și ridicat pe vechile ruine.

Bunul Dumnezeu și vitejia armatei
române, și prea puțin vrednicia noastră,
ne-a ajutat să scăpăm de jugul secular, și
să fim pe veci încorporați la patria mamă.

În această fericită situație, biserica
liberă în stat liber, în a cărei constituție
biserica noastră, la care aparține majori-
tatea absolută a locuitorilor țării, este in-
articulată ca biserica dominantă, — rolul
ei nu se mai restrânge ca în trecut la ve-
cinicia defensivă, de a pară toate săgețile
îndreptate în contra ei, — ci este în stare
de a-și îndeplini sublima ei misiune pe care
a primit-o dela Domnul.

Prin pt. 2 al §-lui 15 din Statutul
organic se avizează la competența Con-
gresului național-bisericesc: «regularea și
conducerea tuturor chestiunilor bisericești,
școlare și fundamentale, pentru întreaga mi-
tropolia.

FOIȘOARA

Discurs

— ținut în 5 Octombrie 1924 de președinte-
tele Asociațiunii, dl V. GOLDIȘ, la mutarea
bustului lui G. Barițiu în fața Muzeului —

Un fapt divers, mutarea unei statui dintr'un
loc în altul, la depărtare de câți va pași.

Noi însă, ale căror inimi se simt indisolubil
împreună cu neamul românesc, cari prețuim
legătura aceasta ca cel mai mare bun al vieții,
cari ne bucurăm ori suferim împreună cu acest
neam și al căror cel mai sfânt ceteșism este
măria și fericirea lui, noi astăzi cu osâdie ne
închinăm Dumnezeului nostru și-I mulțumim.

Căci solavi am fost și azi jugul sfărâmat
s'a prăbușit la picioarele noastre, robii am fost
și larg s'au deschis azi temnițele noastre. Eară
această mutare a stăruie din dosul gardului de
fier aci în largul lumii, la vederea tuturor,
de fier aci în largul lumii, la vederea tuturor,
ce scuteste cultura românească, simbolizează dreptatea istoriei, ce s'a făcut nea-

mului nostru după veacuri de crâncene suferinți
și barbară opresiune.

Răspata îndelungi-răbdării noastre a sosit,
rodul chinurilor zvârcoliri pentru libertate s'a
copt, astăzi cu bucurie pornim la noua viață de
muncă pentru ascenziunea neamului nostru spre
culmile lumii, mării și fericirii sale pământești.

Eară duhul celuiuia, a cărui statuetă puterea
dreptății dumnezeiești a scos-o din ascunzișul
umilitor la lumina goriei verificate prin noua
și recenta cucerire a civilizației umane, astăzi
se veselește de bucuria noastră și prin recuno-
ștința națiunii române desrobite din cătușele
seculare primește toată răspata vieții sale închi-
nate acestei națiuni.

Fiindcă în atelelor istoriei omenești desti-
nul fiecărui popor se plămădește prin concurența
de valori și energii a mulțimilor fără nume, dar
reprezentanți acestor valori și energii îndrumă-
toriilor mulțimilor, apostolii înălțării fericitoare a
sufietelor, sânt singuratici răsunători din mijlocul
acelor mulțimi, acei cari din sbuciumul colec-
tivilor sintetizează credința de granit în idealurile
hotărâte pe calea atât de aspră a desăvârșirii,

acii «eroi» ai lui Carlyle, cari în toate timpurile
făuresc istoria omenirii.

Unul dintre acești «eroi» ai neamului no-
stru a fost Gheorghe Barițiu. Erou, fiindcă a avut
și a sămănat credință. Treizeci și trei de ani
din viața s'a lungă și zbuciumată a jertfit-o în-
tărind în mijlocul poporului românesc de pe
pragul acestei instituțiuni, care este Asociațiunea
pentru literatura română și cultura poporului
român, credința în mântuirea sa prin luminarea
minții, prin nobilitarea sufletului, prin munca
roditoare de fericire.

Avea toată dreptatea scriind în Istoria
Transilvaniei, că scopul final al Asociațiunii este:
«Intarea națiunii noastre cu limba sa în con-
cetul popoarelor neolatine, al celor mai civili-
zate din Europa», dar avea dreptate și marel
său tovarăș de muncă, Andrei Șaguna, care
spunea în discursul său inaugural la întemeierea
Asociațiunii în anul 1861, că această problemă
cere «o perseverență de fier și un sacrificiu de
în mână».

Prin neîntrecută perseverență de fier și
prin miraculos sacrificiu de inimă Gheorghe

A «regula» nu înseamnă a crea, ci a pune în practică dispozițiuni existente, conform exigențelor vieții practice.

Sub acest punct de vedere privind dezvoltarea dreptului canonic al bisericii ortodoxe, biserica noastră autonomă nu creează legi, ci legile generale ale bisericii le specializează, și respective le formulează prin regulamente, ținând cont de dispozițiunile generale ale ei.

În punctul acesta aflăm diferența între stat și alte corporațiuni.

Legislațiunea statului procedează după diferite principii și vederi. De aceea și vedem, că fiind în stat dreptul legislativului nefărmit, iar vederile oamenilor, din cari se compune legislațiunea fiind diferite, — se formează în stat partide, cari fiecare vrea să inducă în legile ce se crează, vederile și principiile ei.

De aici provine și se naște în stat lupta de partide.

Lupta de partidă în biserică nu există, pentru că nu există substrat pentru aceasta; ci toată discuțiunea este reînnoită, având de scop, ca în regulamentele ce se crează să se dea expresiune principiilor vecinice ale evangheliei, ca astfel să se inactiveze în toate acțiunile noastre principiile propovăduite de Mântuitorul.

Între chestiunile cu cari va avea să se ocupe actualul Congres, în prima linie va avea să se pronunțe cu privire la chestiunea **unificării organizației bisericești**, cu atât mai vârtos, că în această chestiune, după cum anunță zările din capitală, se va prezenta corpurilor legiuitoare un proiect de lege de unificare bisericească în proxima sesiune parlamentară; — și în această chestiune de căpetenie, nu se poate decide «de nobis sine nobis».

Singurul for competent este congresul. Cu toții dorim unificarea organizației bisericești: clerici și mireni, cu singura condiție însă, **ca organizațiunea noastră bisericească, să nu fie scoborâtă de pe piedestalul principiilor pe care stă astăzi.**

Afară de aceasta, va avea să spună congresul cuvântul în chestiunea înființării episcopiei din Timișoara, a școalelor confesionale, a situațiunii fraților noștri rămași dincolo de hotarele țării, în chestiunea

compunerii din nou a Congresului, ținându-se cont de noile eparhii; în chestiunea precizării condițiilor de a fi admis la funcțiunea de protopresbiter (normativul congresual Nr. 111 din 1888); apoi chestiunile referitoare la fundațiunile marilor mecenați: Gozdsu, Trandafir, Agora-Gall, Lebu etc.

În fine, nu în ultima linie, va trebui, ca supremul nostru for legislativ să se ocupe și cu chestiunea **recăștigării bisericilor și averilor bisericești**, cari ni s'au răpit cu forța în secolul XVIII și în prima jumătate a secolului al XIX-lea, precum și cu **dotațiunea preoștilor noastre din partea statului**, căci situațiunea de astăzi nu se mai poate tolera.

Nu ne îndoiim, că în toate problemele cari se vor analiza Congresul își va spune cuvântul autoritativ, dând cele mai potrivite soluții în situațiunea favorabilă schimbată a bisericii noastre.

În această speranță, salutăm pe cei ce vin în numele Domnului, pe aleșii clerului și poporului, întruniți în Congresul nostru național-bisericesc, dorind ca activitatea lor să fie încununată de succes, pentru binele și prosperarea bisericii și a patriei noastre întregite și mult iubite.

Dr. G. Proca.

Noua sesiune parlamentară începe la 15 Octombrie 1924. Primul proiect, luat în discuție, va fi **bugetul**. După votarea bugetului, vor fi aduse pe rând, în discuție următoarele proiecte:

1. Proiectul pentru unificarea impozitelor indirecte, a timbrului și vânzării beuturilor spirtoase;
2. Proiectele privitoare la completarea legii generale de organizare a armatei;
3. **Proiectele privitoare la organizarea unitară a bisericii ortodoxe, la regimul cultelor, la completarea veniturilor clerului și bisericii (congrua);**
4. Proiectul pentru reorganizarea unitară a învățământului particular și secundar.
5. Proiectul pentru legiferarea vadului comercial;
6. Proiectul de lege a presei; unificarea codului penal și a producerii penale, proiectul de reorganizare judecătorească;
7. Proiectul pentru reorganizarea camerilor de comerț, industrie și agricultură;
8. Proiectul codului muncii, al cooperăției și al asigurărilor;
9. Reforma administrativă de unificare și descentralizare a serviciilor;
10. Reforma electorală.

Baritiu a strălucit mlădița atât de nobilă, dar tot atunci atât de gingașă a acestei instituții, «spre a lumina, cultiva, înalța și feri pe popor, pentru ca să fie fericită țara» — cum scria tot el mai târziu.

Națiunea română întreagă știe acum, că Asociațiunea s'a născut din iubirea adevărată către popor.

Mlădița s'a întărit, a crescut, din odăița modestă a seminarului diecezan, unde i fusese leagănul, ea s'a mutat în palatele ei proprii, din b'șugul muncii sale a revărsat larg nădejdea, cel mai mare bun pământesc, în sufletul unui popor întreg. Ea a devenit, cum spunea tot Gheorghe Baritiu la adunarea generală din Abrud în anul 1888 «sanctuarul limbei și culturale noastre, mic, modest și umilit, ca și bisericile religiei noastre cele de lemn rămase din veacurile servitului, dar totuși singurul sanctuar, care în loc să ne desbina în confesiuni sau în partide politice, ne adună și ne unește pe toți la o sfântă agapă, precum era cea gustată de creștinii din biserică primitivă a lui Isus Hristos».

În mare parte, mulțumită acestui modest și umilit sanctuar, ni s'a dat să vedem noi, fericiti, cu adevărat «întrarea națiunii noastre cu limba sa în concertul popoarelor civilizate din Europa». Și în acest sanctuar dintre toți slujitorii

lui preotul cel mai cu credință, cel mai cu stăruință și fără de prihană a fost Gheorghe Baritiu.

Statuia lui privește acum cu mândrie palatul, ce s'a înălțat mai vârtos din roadele credinței sale în viitorul poporului românesc și va străluci veacuri înainte munca ce se va întei cu noul elanuri spre desăvârșirea civilizației prin poporul românesc în Dacia lui Traian.

Noi însă, prea modești urmași ai lui, mai vârtos îl vom cinți încredând toate puterile noastre întru servirea acestui popor îndrumându-l pe cărările luminei și ale muncii întovărite de credință în Dumnezeu și clădindu-i temele vieții învățătura singur mântuitoare a lui Hristos.

Se va naște odată acel Carlyle românesc, care va deslăși luminos rostul acestui erou în raport cu destinele națiunii noastre, noi ne facem datoria închinându-ne astăzi memoriei lui și din ochii lui sorbind credința în viața de veci și menirea spre gloria fericită a neamului românesc.

În veci mărită să fie amintirea ta Gheorghe Baritiu. —

Domnule Primar al orașului Sibiu,

Te rog, să primești de astăzi înainte această statuie în ocrotirea D-Tale și a acestui oraș.

Fundațiunea Gojdu

Marți și Mercuri, în 7 și 8 crt. Reprezentațiunea Fundațiunii Gojdu și a ținut întrunirea sa de toamnă.

La ședințele din aceste zile au participat pe lângă I. P. S. Sa Păr. arhiepiscop și mitropolit, **Nicolae** ca președinte, PP. SS. LL. episcopii **Ioan Papp** al Aradului, **Roman Clorgorariu** al Orăzii-mari și **Nicolae Ivan** al Clujului, apoi membrii mireni **Avram Berlogia**, **Ion I. Lapedatu**, **Dr. C. Popasu** și **Dr. Nicolae Zigre**. Referent a fost secretarul fundațiunii, dl Dr. A. Crăciunescu.

Reprezența s'a ocupat cu situațiunea de drept a fundațiunii, constatând că prin acordul încheiat la 16 April a. c. între România și Ungaria, s'a făcut un însemnat pas înainte pentru regularizarea afacerilor ei. Anume în sensul acestui acord, Reprezentațiunea va putea dispune liber (ceace până acum din cauza dispozițiunilor tratatelor de pace, nu a putut) asupra averii mobiliare și asupra veniturilor averilor imobiliare, realitățile din Budapesta.

Pe la începutul anului viitor se va întruni în Sibiu — în sensul acordului încheiat — o nouă conferință, care va regula în mod definitiv afacerile fundațiunii, stabilind și partea ce se cuvine românilor ortodocși din Iugoslavia și Ungaria din averea respective veniturile fundațiionale.

Reprezența a luat dispozițiuni pentru a se putea controla și încheia scotelele pe toți anii, de când, din cauza împrejurărilor politice, nu a mai putut exercita dreptul său de a administra însăși averea fundațiunii.

Sperăm că după conferința din primăvara viitoare, fundațiunea va putea să funcționeze normal, împlinindu-și misiunea conform testamentului lui fericitul fondator, Emanoil Gojdu.

În această sesiune Reprezentațiunea fundațiunii Gojdu s'a întrunit cu două puteri nouă, doi din cei mai distinși bărbați ai vieții noastre publice, dnii **Vasile Goldiș**, președintele Asociațiunii și **Dr. Silviu Dragomir**, profesor la Universitatea din Cluj.

Dela „Asociația clerului Andrei Șaguna”

Aviz

Membrii comitetului Secțiunii Sibiu sânt rugați a se prezenta în număr complet la ședința ce se va ținea Miercuri în 15 Octombrie la ora 2 d. a. în cancelaria metropolitană din Sibiu.

Sibiu, 9 Octombrie 1924.

Dr. Crăciunescu,
președ. secției.

Dela Academia teologică „Andreiană”

— Cuvântul tinerimii —

Între multe probleme ce prezintă azi interes capital pentru noi și care se discută cu ardoare în sânul neamului nostru, este și aceea a învățământului. Problema aceasta de importanță ocupă în mod serios pe toți bărbații noștri doritori de a vedea și realiza un maximum de mai bine în generațiile de azi și din viitor.

În fiecare zi în inimile noastre sântem datori să înălțăm rugăciuni de mulțumire și preamărire lui Dumnezeu, că ne-a ajutat să înfăptuim unirea tuturor românilor, ideal împlinit cu atâtea lacrimi și atâtea sânge cum nici nu ne putem închipui noi cei ce am ajuns robii formelor și titlurilor, desprindându-ne de zămbet ironic ceace ne-ar putea ridica la înălțimea vremilor în care trăim.

Tuturor celor ce au contribuit din cele mai îndepărtate vremi și până azi la unirea noastră, le datorăm etern respect și eternă amintire.

Dar când oare, i-am putea respecta mai bine și când le-am putea eterniza memoria?

Desigur atunci, când noi cei ce ne bucurăm de roadele fetei lor, am înțelege solemnitatea momentului, și cu puteri unite am duce

Scrisoare pastorală

Sanctitatea Sa Damian, patriarhul Ierusalimului, adresează poporului român următoarea mișcătoare pastorală:

Evlavlosle și de Dumnezeu slăvite popor român!

Pe neașteptate, mai mult de zece zile, am fost ospătat în de Dumnezeu binecuvântata Ta fară. Dragostea, cu care în aceste jertlice zile, am fost înconjurat de cârmă mari demnitari ai bisericii și ai țării, și în general evlavlia și dragostea voastră a tuturor, a fost o mare mângâiere pentru mult truditul meu suflet, care se luptă din greu pentru menținerea sfintei credințe ortodoxe, scumpă nouă tuturor, lângă datoratul de viață Mormânt al Domnului, din care a ieșit izvorul mântuirii noastre.

Această fericită întâmplare a întărit mult credința pe care o aveam că voi intra nimic în sântei mai pe jos de glorioșii voștri strămoși, cari în curs de veacuri au fost slăviți de înălțare neclătită pentru salvarea sfintei credințe ortodoxe, în tot orientul creștin în general și în deosebi lângă Mormântul Domnului.

Cu nădejdea în Dumnezeu și în zile mai bune pentru binecuvântata voastră fară și pentru noi, cu inima și sufletul pline de mângâiere acum și în toate zilele pe care Dumnezeu ni le va dăru, lângă Mormântul Domnului voi înălța caldă rugăciuni către cel Atotputernic, ca să adămbrească cu mila și îndurări pe evlaviosul popor român și să l păzească pe el în pace, prosperitate, fericire și slavă acum și în vecii vecilor Amin.

Patriarhul Damian, al Ierusalimului.

Convocare

Asociația cercului «A. Șaguna», secția Cluj, la invitația preoțimii din partea Alba-Iuliei își va ține adunarea generală luni 20 Octomvrie a. c. în Alba Iulia. La această adunare se convocă toată preoțimea eparhiei Clujului.

PROGRAM:

1. Dimineața la 8 ore serviciu divin în biserică înconorării.
2. Predică ocazională, de păr. Oct. Albani.
3. La ora 10 deschiderea adunării și constituirea biroului.
4. Rapoarte.
5. Problema minorităților, raport de păr. Ștefan Meșeu.
6. Chestiunea Concordatului, raport de păr. Lucian Munteanu.
7. Reforma agrară și biserica raport de păr. Vasile Bărluțiu.

mai departe opera lor, încoronând cu succes idealul împlinit.

Ei și-au primit «canuna vieții»; acum e în rândul nostru să luptăm pentru ea: calea ne e deschisă, numai vrednici să fim.

Calea aceasta e deschisă tuturor fiilor acestui neam, dornici de temeinică învățătură. Și înalt Prea Sfinția Sa, Mitropolitul nostru Nicolae, ne-a dat și nouă puțința unei pregătiri mai temeinice pentru viitor. I. P. S. Sa ni-a arătat că nimic nu ne-ar putea face mai vrednici de înaltașii noștri decât o temeinică cultură creștină; ni-a arătat, că numai realizarea celei mai divine probleme: *desăvârșirea minții și a inimii după percepțiile evanghelice*, ne poate ridica la înălțimea vremilor de azi, la o urmare a acestora și a altor îndemne; ni-a creat, — prin ridicarea seminarului nostru la rangul de academie cu patru ani de studii, — posibilitatea câștigării a cât mai multor cunoștințe teologice, spre folosul nostru și al poporului, din sânul căruia am plecat, ca după atâția ani să revenim iarăși în mijlocul lui întăriți sufletește și intelectualcește.

Astfel, câștigându-ne o temeinică cultură teologică, ceace nouă ca viitori preoți, în mod imperativ ni se cere mai mult ca celor din trecut, vom putea fi neclintii apărători și îndrumători ai legii noastre.

8. Recăsătorirea preoțimii, raport de păr. Cornel Georges.

9. Organizarea tinerimii, raport de păr. Zaharie Man.

10. Propuneri.

11. Alegerea comitetului.

Cluj, la 25 Septembrie 1924.

Dr. Sebastian Stanca
președintele secției.

N. B. Dimineața în 19 Octomvrie, fiind di profesor universitar N. Iorga în Alba-Iulia, dsa va ține la ora 3 d. a. o conferință din domeniul problemelor noastre bisericice. E de dorit să profite de această ocazie cât mai mulți dintre preoții noștri.

INFORMAȚIUNI

Știri personale. Pentru a participa la ședințele corporațiilor bisericicești, convocate de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, de cari am amintit în nrul trecut al ziarului nostru, au sosit în Sibiu în 6 Octomvrie Prea Sfințiile lor Episcopii: Ioan al Aradului, Roman al Orășii mari și Nicolae al Clujului. Prea Sfinția Sa Episcopul Iosif al Caransebeșului și-a anunțat sosirea pe ziua de 10 Octomvrie.

Sfârșitul unui proces. Statusul romano-catolic ardelen pornise proces de evacuare societății I. O. V. și ministerului pentru averea fundației întemelte de regina Maria Terezia în 1770 în scopul creșterii copiilor orfani fără deosebire de confesiune. Statusul a pierdut procesul în toate 3 instanțele și va avea să plătească speșele de proces în sumă de 3 mii de lei. Înalta curte de casăție a stabilit că statusul romano-catolic ardelen n'are nici un drept de proprietate asupra averii fundației și n'a avut niciodată altul, decât pe acela de administrație, pe care statul suveran liber este să i-l retragă ori când.

Sfîntirea monumentului eroilor din Tohanul vechi. Dintre corespondența, primită cu înțelegere, publicăm următoarele: În ziua înălțării Sf. Cruci a. c. în întinsa și frumoasa comună Tohanul vechi s'a săvârșit cu solemnitate sfîntirea monumentului ridicat din inițiativa ofițerilor școlii speciale de artilerie pentru glorificarea eroilor căzuți pe dealul din apropiere «Muscel» și împrejurimi în luptele crâncene din toamna anului 1916, unde armata română a respins cu glorie trei atacuri grele ale puhoiului german cotoptor. Monumentul este ridicat la înălțimea șoselei Poiana-mărului cu șoseaua Brașov-Zerneck, la marginea satului Tohan, în formă de piramidă în mărime de cinci metri, din piatră sculptată, având deasupra o cruce, semnul biruinței și mântuirii, ear un glob electric arde în permanență la căpătul mormântului celor 25 soldați necunoscuți, ale căror oseminte au fost adunate într-un cosciug și așezat după serviciul divin,

Prin satele noastre mișună profeții minci-noși, cari îmbrăcând haina ipocriei duc pe cărări greșite conștiințele atâtor «slabi de Ingeri»; și pe toți acești falșificatori ai cuvântului lui Dumnezeu, noi numai prin o cultură solidă însoțită de căldura dragostei și a credinței vom reuși să-i înlăpătam.

Prin ridicarea seminarului dela trei la patru ani s'a umplut o lacună și tinerii ce vor veni aici, atrași nu de diplome și titluri, vor simpli-când vor ieși în viață, binefacerea acestor patru ani de studii teologice.

Iată dar o parte din această problemă împlinită pentru noi, și rămâne ca noi, studenții Academiei «Andreiene», drept mulțumită și recunoștință la înlesnirile ce ni se fac pentru înobilarea sufletului și inimii noastre nu cu puține sacrificii, să ne arătăm vrednici de toate acestea, folosind acești ani de studii așa cum trebuie, așa cum ni s'a accentuat la deschiderea festivă a noului an școlar, ca să putem fi de folos bisericii și neamului nostru.

Să muncim deci din toată inima, căci munca e ținta vieții și ea aduce fericirea noastră.

Nu mai așa, punându-ne *toată dragostea în muncă*, ne arătăm vrednici de ceea ce s'a făcut pentru noi de către marii noștri.

D. Achimescu
stud. al Academiei «Andreiene».

În mormântul cu pereți lucrați din ciment, spre veșnică odihnă. Serviciul sfîntirii monumentului, împodobit cu nenumărate cununi de flori, și parastasul pentru eroi a fost oficiat de Păr. prot. Hamea, înconjurat de zece preoți. Răspunsurile au fost date de corul ofițerilor. Serviciul divin a fost ascultat solemn, sub cerul liber, cu o profundă evlavie și emoție de către cei prezenți militari și civili. La finea serviciului prot. Hamea a rostit o frumoasă predică.

Act de mulțumire. Comitetul încredințat cu scoaterea bustului lui Gh. Bărluțiu în fața Muzeului Asociației din Sibiu aduce vile sale mulțumiri următoarelor instituții și persoane, care au contribuit la fondul necesar, pentru transport și punerea temeliei solide: Banca Națională 10,000 Lei; Albina 6000 Lei; I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. Nic. Bălan 1000 Lei; Cristian Ștefănescu 5000 Lei; câte 1000 Lei: dnii Ioan D. Petri, Dr. Mărgineanu, Gh. Nedoviceanu, Vas. Hoza, Ilie Floașiu, N. Bratu, firma Baciu comp; M. Georgescu 600 Lei; câte 500 Lei: T. Iancovicu, N. Goguța, Feldiorean, I. Banciu, Cojocariu, A. Popescu, Teodor Doboiu, Romanescu, Vas. Georgescu Societ. «Viniculatura»; câte 200 Lei: N. Poiană, Const. Banu, Ilie Fulea, Petru Bota, Ilie Șteflea; câte 100 Lei: P. Moga, Hentea, T. Cora, I. Suciu, I. Vulcan, G. Limpede, Cioconea, I. Gruia, N. Coman, Matei Surdu, P. Mânzat, I. Limpede, Nic. Zaharie, Adam Buldea, Solomon Solomon, Gh. Văcariu, Traian Marian, N. Răduleanu, N. Dragomir, Dragomirescu, I. Bozdoc, Dr. Lazar Popovici, Iosif Nicolae, Aurel Brăciu, Ștefan Popa Luca, Parasciua Hăra, I. Nuțiu, Vlaicu; câte 50 Lei: Nic. Marian, Ioan Rău, Nic. Crețu, Ștefan Constantin; câte 20 Lei: Aron Stoica, Dumitru Schiopu. Lista încă nu este încheiată. Va urma lista a 2-a, care va ajunge până la suma de 50,000 de Lei cerută.

Comitetul.

Mulțumită. Pentru cantina școlară de pe lângă liceul «Gh. Lazăr», din Sibiu au binevoit să contribuie cu ocaziunea înscrierilor următoarele preastimate persoane: N. Romanescu 2300 lei, dna Elena Găngolea 1150 lei, dna Olga Demetriad 300 lei, Dr. Foica, adv., T. Popovici, prof., G. Crișan, Filip Salzinger, Ilarie Gonțea, preot, N. N., N. Lupu, Ioan Petri și Eugen I. Ban, câte 100 lei, Const. Popescu, Ladislau Rieger, Valeriu Paștea, Ioan Roman și C. M. Ionescu, prof., câte 50 lei. Din contribuții mai mici între 5—40 lei au încurs Lei 1782. În total 6682 lei. Pentru aceste contribuții marimoase exprimă profunde mulțumiri

Diracțiunea liceului «Gh. Lazăr».

Rătăciile dela Budapesta. Cățiva magnați dela Budapesta, cuprinși de iluzia reverenței Habsburgilor pe tronul Ungariei, s'au scotocit să cinstească «viitorului rege maghiar», lui Oito, fiul eximpărătesei Zita, o colecție de timbre și mărci în valoare de miliarde de coroane. Magnații nu se schimbă: au făcut nenorocirea Ungariei de pe vremuri; acum se pregătesc s'o facă și pe-a celei actuale.

Dela șeful biroului de recrutare, Sibiu. Se aduce la cunoștință că via livretelor și certificatelor Md. D. 1., pe anul 1924, pentru comenele din raza cercului recrutare Sibiu, începe în 15 Octomvrie 1924 și se termină în 10 Noemvrie 1924. Acei care din forță majoră nu se vor putea prezenta locului destinat până la data de mai sus, se vor prezenta la reședința cercului de recrutare Sibiu până la data de 30 Noemvrie 1924. După data aceasta nu se mai face nici o viză. Cei cari nu și vor face viza, vor fi urmăriți și dați judecării.

ȘTIRI LOCALE

Concertul de Marți seara dela Urania, dat sub patronajul principesei Olga Sturdza, în beneficiul orfanilor de război, face, prin o programă aleasă, multă cinste organizatorilor săi. În cuvântul de introducere, dna Maria Balulescu dela Brașov șchițează, în cuvinte calde și sincere și cu emoționante amintiri din război, importanța operei de caritate în interesul orfanilor și vrednicia femeilor aflătoare în fruntea societății pentru ocrotirea micuților: dnele Olga Sturdza și Catinca Băseanu, ovaționate de public. După o uvertură din Beethoven, executată cu bravură din partea orchestrei Sibiului, au cântat micii orfani, vreo 60, adăpostii în orfelinatul «Principele Mircea», mai multe cântece de Kiriac sub conducerea plină de răvnă a dlui N. Oancea. Mare succes au obținut: dna căpitan Tanți Boata, prin ariile din Rossini, Meyerber și Caudella,

— la pian dna Minerva Brote, — și dl I. Eliad prin bucați clasice talmăcite la viață cu avânt și rutină de artist. Acompaniarea de orchestră, dirijată de dl N. Oancea, a meritat aplauzele primite. Public mulțor; dar, în deosebi la asemenea ocazii, putea să fie și mai mult.

Membri fondatori la «Reuniunea meseriașilor români din Sibiu», s'au înscris: Dr. Andrei Gălea, asesor consistorial, Nicolae Mihai, inspector al Gardiei financiare, Sibiu, dna Amalia Mihai și Nicolae Rozolea, funcționar la Casa cercuală a asigurărilor sociale, achitând fiecare taxa de câte 100 Lei.

Teatru german. Vineri și Sâmbătă, în 10 și 11 Octombrie: *Răpirea Sabinelor*. Duminică în 12 Octombrie: *Romeo și Iuliet*.

Marți în 14 l. c. se va juca aceeași piesă, ca reprezentare de adio.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Anuarul II. A apărut al doilea volum, pe 1923 al anuarului Institutului de istorie națională de pe lângă universitatea din Cluj, publicat de *Alex. Lapadatu* și *Ion Lupăș*, profesori universitari și membri ai Academiei române. Noul volum de peste 500 de pagini se prezintă ca o publicație de interes științific deosebit, atât prin articolele, informațiile, darile de seamă ce conține, cât și prin repertoriul bibliografic al istoriografiei române pe 1921—1922, — spre bucuria cercetătorilor.

Liturgia pentru cor mixt, pe extenziune de 11 coale 8° mare, legată frumos. Preț 60 lei trimisă recomandată la adresa cumpărătorului. Cuprinde pe lângă cântările liturgiei sf. Ioan gură de aur imnoasele și troparele celor 4 praznice mari, fericirile, când servește arhiepiscopul, trei Heruvice, concerte (picesne) etc. — Se poate comanda prin trimiterea înaintea a prețului ori contra ramburs la *Timotei Popovici*, profesor str. Regina Maria 7.

De același autor: *Liturgia pentru 3 voci egale*. Ed. III. Legată 20 Lei.

Convocare

Membrii «Reuniunii meseriașilor români din Sibiu» se invită la

Adunarea generală ordinară,

ce se va ține **Duminică, în 19 Octombrie la ora 2^{1/2} a. a.** în localul Reuniunii din strada Brukenenthal Nr. 17, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Raportul general al comitetului pe anul 1923.
4. Raportul asupra socotelilor pe anul 1923.
5. Alegerea unei comisiuni pentru examinarea raportului general și censurarea socotelilor.
6. Raportul comisiunii însărcinate cu examinarea raportului general și censurarea socotelilor.
7. Luarea la cunoștință a raportului general, aprobarea socotelilor și darea absolutului comitetului.
8. Proclamarea ca membri de onoare a celor propuși de comitet.
9. Să se dea expresie durerii pentru pierderea membrilor decedați.
10. Modificarea Statutelor.
11. Alegerea președintelui și membrilor comitetului pe perioada anilor 1924—1926.
12. Eventuale propuneri.

Sibiu, din ședința comitetului «Reuniunii meseriașilor români din Sibiu», ținută la 7 Octombrie 1924.

George Poponea m. p., *Stefan Duca* m. p.,
președinte, secretar.

Concurs

(95) 1—3

Pentru întregirea parohiei de clasa I **Feldioara**, protopopiatul Brașov, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în *Telegraful Român*, cu următoarele emulamente:

1. Sesiune parohială de 32 jug cadastrale, pământ cl. I.

2. Venitele fasonate în coala B, pentru întregirea dotațiunii dela stat.

3. Casă parohială în stare bună.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs întruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul legal, și după prealabila încunoștințare a oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie în vreo Duminică sau sărbătoare pentru a cânta, predica eventual a celebra.

Brașov, în 6/19 Septembrie 1924.

Oficiul protopresbiterial în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Hamsea,
prot. adm.

Nr. 1149/924

(102) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Apăța**, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în *Telegraful Român*.

Venitele sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea veniturilor protejite dela stat:

1. Casă de piatră cu supraedificate economice și grădina bisericii de 1/4 jug.

2. Sesiune parohială: 32 jugăre primite la împrietărire, cari au fost arendate în anul 1924 ca pășune, dar se pot folosi și ca fână; alte 6 jugăre arătare.

3. Dela comuna politică 6 stângini lemne în pădure, titlul II privește pe paroh.

4. Dela circa 60 familii câte 1 ferdă (de 20 l.) de grâu sau porumb sau secară și câte una de ovăș.

Comuna are stație principală de tren pe linia Predeal—Cluj, aproape de Brașov.

Concurenții să-și înainteze cererile, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopopesc, având a se prezenta în comună spre a cânta, cuvânta sau celebra.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu comitetul parohial.

Arpădac, la 29 Septembrie 1924.

Aurel Nistor
adm. protopopesc

Nr. 1192/924

(38) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II-a **Hăghig**, protopopiatul Sf. Gheorghe se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în *Telegraful Român*.

Venitele acestui parohii sânt:

1. Cele fasonate în coala B.
2. Casă parohială nouă cu supraedificate și grădina.

3. Sesiune parohială: 18 jugăre pământ arător și fână de cl. I-a lângă sat.

4. Circa 100 ferdele (de câte 20 litri) de grâu și porumb (în proporție de 2/3 și 1/3) dela 60 familii.

5. 4 stângini de lemne aduse acasă.

Reflecții să-și înainteze cererile de concurs cu toate documentele necesare oficiului protopopesc în termenul deschis, iar în parohie să se prezinte în vreo Duminică sau sărbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta sau celebra.

Arpădac, 6 Octombrie 1924.

Oficiul protopopesc ortodox.

Aurel Nistor
adm. protopopesc.

Nr. 8460

(101) 2—3

Concurs

Devenind vacanță prin renunțare **catedra de religie pentru elevii ort. dela școala ev. luterană din Sibiu** și dela școala primară de stat, se publică concurs cu termen de 15 zile pentru ocuparea acestei catedre.

Concurenții își vor trimite cererile de concurs la consistoriu. Vor fi preferați cei care au studii teologice și calificarea cerută pentru profesorii din învățământul secundar precum și preoți cu practică pedagogică și pastorală. Retribuțiile sânt luate în bugetul Statului.

Sibiu, 2 Octombrie 1924.

Consistoriul arhidiecezan

Nr. 456/924

(99) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Apoldul de sus**, protopopiatul Mercurea, se publică nou concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în *Telegraful Român*.

Emulamentele sânt cele cuprinse în coala B, 8 și jumătate jugăre de pământ și 8 stângini lemne de foc.

Reflecții să-și înainteze cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc, având a se prezenta în vreo Duminică ori sărbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, 10 Septembrie 1924.

Oficiul protopopesc:

Avr. S. Pecurariu,
protopop.

Nr. 810.

(98) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Comăna de sus**, publicăm concurs cu termen de 15 zile dela întâia publicare în *Telegraful Român*.

Venitele acestui parohii sânt:

1. Salariul, gradațiile și adausul de scumpețe și familiar, statorite de Ministerul cultelor conform calificării și anilor de serviciu.

2. Cele fasonate în coala B.

3. 3 jug. 675 stângini sesie.

Concurenții să-și înainteze cererile, cu toate documentele necesare, oficiului protopopesc Olul, în termenul deschis, având a se prezenta în vreo Duminică sau sărbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta sau celebra.

Sercais, 25 Sept. 1924.

Oficiul protopresbiterial ortodox român Olul.

Vasile Stoianescu,
protopop.

La Librăria Arhidiecezană,
Sibiu, se găsește de vânzare

Calendarul îndreptat

pentru lunile Octombrie, Noem-
vrie și Decembrie 1924.

Prețul unui exemplar: **2 (doi) Lei** (+ 50 b. porto)

Români ardeleni, bănățeni, basarabeni, bucovineni și dobrogeni

cari vor să aibă vești despre rudenile lor aflate în America sau să stabilească legături de afaceri cu concetenii lor din **Statele Unite**, pot s'o facă repede și sigur. A se adresa pentru informații detaliate la Agenția de publicitate

Rudolf Mosse,

Soc. An. Bulevardul Academiei Nr. 4, București

Români macedoneni

se pot adresa în același scop Agenției de mai sus.

Au apărut:

Manuale de Limba română,

de **H. Hodoș**

I. Carte de citire și Gramatică,
pentru clasa a 4-a secundară,

II. Noțiuni de Stilistică și Poetică
și Carte de citire (pentru Istoria Literaturii); și

III. Elemente de Istoria Literaturii

Se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu